

Καταστασιακοί και τέχνη

Εισαγωγή

Η Καταστασιακή Διεθνής ή ομάδα των Σιτουασιονιστών ή Σιτουασιονιστική ομάδα (γαλ. *Internationale situationniste*) ήταν καλλιτεχνικό κίνημα στην Ευρώπη της δεκαετίας του 1960, συγκροτήθηκε από θεωρητικούς, καλλιτέχνες, αρχιτέκτονες, ακτιβιστές και άλλους. Έχοντας ως έδρα και ορμητήριο το Παρίσι, ανέλαβε ως στόχο την αναδημιουργία του εγχειρήματος των ιστορικών πρωτοποριών, αλλά σε μία καινούργια και ανώτερη κλίμακα που θα καθιστούσε αδύνατο τον οποιονδήποτε συμβιβασμό. Περισσότερο γνωστή στις μέρες μας για την υπεραριστερή πολιτική της δράση και τοποθέτηση, η Κ.Δ. ή Ι.Σ. συγκροτήθηκε από (αντι)καλλιτέχνες που επιχείρησαν την συγχώνευση δύο μικρών οργανώσεων, της «Λεττριστικής Διεθνούς» (όπου συμμετείχαν ο πρωτοπόρος κινηματογραφιστής Γκυ Ντεμπόρ και η συγγραφέας και καλλιτέχνις των επικολλήσεων –και σύντροφος του Ντεμπόρ- Μισέλ Μπερνστάϊν) και του «Διεθνούς Κινήματος για ένα Φαντασιακό Μπάουχαουζ» (όπου δρούσαν ο ζωγράφος Άσκερ Γιόρν και ο πειραματιστής των εικαστικών τεχνών Τζουζέπε Πίνοτ – Γκαλίτσο).

Το «Διεθνές Κίνημα για ένα Φαντασιακό Μπάουχαουζ» είχε επιτεθεί στον άκαμπο λειτουργισμό και στις οπισθοδρομικές τάσεις της εποχής (όπως το βιομηχανικό design) επιδιώκοντας την δημιουργική «απελευθέρωση των μορφών». Είχε συγκεντρώσει στους κόλπους του καλλιτέχνες από την διεθνή ομάδα Cobra που από χρόνια είχε διαλυθεί, ουσιαστικά από το 1951.

Επηρεάστηκαν έντονα από τον Ζαν Πωλ Σαρτρ και τον Καμυ. Σε αναφορές της Κ.Δ. περιλαμβάνονταν επίσης οι Φουριέ, Μαρξ, Μπακούνιν καθώς και ο έλληνας διανοούμενος της εποχής Κορνήλιος Καστοριάδης που ζούσε στο Παρίσι. Οι Σιτουασιονίστες δρούσαν στο περιθώριο μεταξύ τέχνης, πολιτικής, αρχιτεκτονικής και πραγματικότητας. Σκοπός τους ήταν η υλοποίηση των υποσχέσεων των καλών τεχνών στην καθημερινή ζωή. Η δράση τους επηρέασε την πολιτική γραμμή καθώς και τα γεγονότα του Μάη του '68 στην Γαλλία. Μπορούμε ακόμα και σήμερα να βρούμε επιδράσεις τους στη μαζική κουλτούρα στον χώρο της τέχνης, της σάτιρας και της προπαγάνδας. Διατύπωσαν την θεωρία της «Θεωρητικής και πρακτικής ανάπτυξης των καταστάσεων» (Situations, εξ'ου και Σιτουασιονιστές) και απαίτησαν να γίνει η ζωή καλλιτέχνημα.

Επανοικειοποιήθηκαν στοιχεία προηγούμενων έργων αλλάζοντας την οργάνωσή τους – προσθέτοντας εδώ μια λέξη, αφαιρώντας εκεί ένα σκουριασμένο νόημα. Σαρκάζουν την αστική λατρεία της πρωτοτυπίας και θέλουν να τελειώνουν με κάθε έννοια ατομικής ιδιοκτησίας. Για τους σιτουασιονιστές ένα έργο όταν φεύγει από τα

χέρια του δημιουργού του αποκτά δική του υπόσταση και αξία και μπορεί να μετεξελιχθεί σε κάτι ανώτερο καταστασιακά με μια διαφορετική παρουσίαση ή αλλαγή του νοήματος. *Τα πάντα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ώστε να εκτραπεί η σκέψη προς τον συνειρμό που θέλουμε να την κατευθύνουμε.* Αυτή είναι η θεωρητική βάση που κινείται η μεταστροφή.

Πάνω σε αυτή τη λογική αξιοποίησαν comics της εποχής κρατώντας τις βινιέτες και αλλάζοντας τα λόγια, παρουσιάζοντας τα έτσι με έναν διαφορετικό τρόπο ώστε να μεταδώσουν το νόημα που επιθυμούσαν.

Παρακάτω θα γίνει μια σύντομη παρουσίαση του κινήματος και των εκφραστών του, της άποψης τους για την τέχνη και τη χρήση της μεταστροφής σε όλες της τις εκφάνσεις.

U.S. Situationist graphic, circa 1960's -Anonymous.

Το καταστασιακό κίνημα

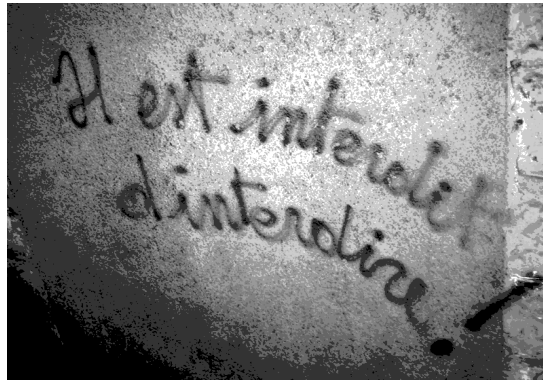

Οι Guy Debord, Michelle Bernstein και Asger Jorn στο Παρίσι το 1961

Στο ξεκίνημα της η Καταστασιακή Διεθνής απαρτιζόταν από καλλιτέχνες που προέρχονταν από την μεταπολεμική ευρωπαϊκή πρωτοπορία όπως η ομάδα Cobra και οι Λεττριστές, μια ομάδα πρωτοποριακών καλλιτεχνών με σουρρελιστική παράδοση, που κι αυτοί είχαν επηρεαστεί από παλαιότερα ρεύματα των αρχών του 20ού αιώνα (Νταντά, υπερρεαλιστές, φουτουριστές κλπ). Η Καταστασιακή Διεθνής ιδρύθηκε στις 28 Ιουλίου του 1957 στο Cosio d'Arroschia της Ιταλίας υπό την συγχώνευση τριών ομάδων, του «Κινήματος για ένα φαντασιακό Μπάουχάους» (γαλ. «Mouvement pour un Bauhaus Imaginiste») που είχε ιδρύσει ο ζωγράφος Asger Jorn, της «Ψυχογεωγραφικής Εταιρείας του Λονδίνου» που είχε ιδρύσει ο Ράλφ Ράμνεϊ και των Λεττριστών. Πρωταγωνιστής ήταν ο Γκυ Ντεμπόρ, ο οποίος έθεσε τα θεωρητικά θεμέλια της ομάδας. Ανάμεσά τους ήταν και οι Ατίλα Κοτάνι, Ζακλίν ντε Γιόνγκ, Χανς Πλάτσεκ, Ιβάν Στσέγκλωφ, Ραούλ Βανέϊγκεμ, Αλεξάντερ Τρόκι, Ούβε Λάουσεν, Μισέλ Μπέρνσταϊν, Μουσταφά Χαγιατί, Αμπντελχαφίντ Χατίμπ, Ρενέ Βιενέ, Γκρέτελ Σάντλερ και ο Ντίτερ Κούνζελμαν της Kommune1.

Το καταστασιακό κίνημα εμφανίζεται ως μία καλλιτεχνική πρωτοπορία, ως μία πειραματική έρευνα στην κατεύθυνση μίας ελεύθερης κατασκευής της καθημερινής ζωής, αλλά ταυτόχρονα και ως μία συνεισφορά στη πρακτική και θεωρητική οικοδόμηση μίας νέας επαναστατικής αμφισβήτησης. Σημαντικά εγχειρίδια της Καταστασιακής Διεθνούς, που έγινε γνωστή παγκοσμίως μέσω της εξέγερσης του Μάη του 1968 στη Γαλλία είναι: «η Πραγματεία σαβουάρ- βιβρ προς χρήση των νέων γενεών» του Ραούλ Βανεγκέμ, «η Κοινωνία του Θεάματος» του Γκυ Ντεμπόρ και «η Αρχιτεκτονική και η Μεταστροφή» του Ρούντι Ρενσόν. Η αντίληψη τους για την νεότητα

και τις δυνατότητες της θα έχει εκτεταμένη απήχηση το 1968. “Ονομάζουμε νέο, ανεξάρτητα από την βιολογική του ηλικία, οποιονδήποτε δραστηριοποιείται και ενεργοποιείται προς την επίτευξη της θέσης του ενεργού μέλους”.

Μερικά από τα συνθήματά τους ήταν: «Απαγορεύεται το απαγορεύεται» (*Il est interdit d'interdire*), «Κάτω από την άσφαλο υπάρχει παραλία» (*Sous les pavés, la plage*), «Μη δουλεύετε ποτέ» (*Ne travaillez jamais*).

Χαρακτηριστικά για τον τρόπο σκέψης των καταστασιακών είναι τα παρακάτω λόγια και περιστατικά που δείχνουν τον τρόπο κριτικής τους προς τις κυρίαρχες κοινωνικές σχέσεις:

Το Πάσχα του 1950 ένας Λεττριστής γλύτωσε από το λιντσάρισμα όταν μασκαρεμένος καλόγερος κατάφερε να μπει στην Μητρόπολη της Παναγίας των Παρισίων και να ανακοινώσει την ώρα της θείας λειτουργίας ότι ο Θεός είναι νεκρός.

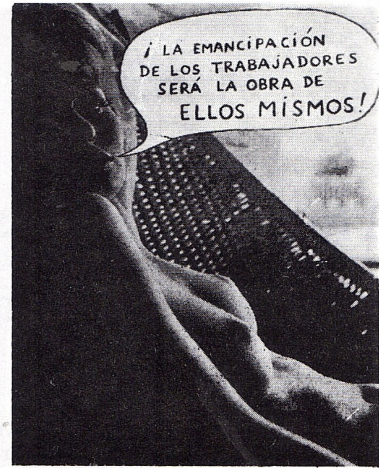
«Οι καταστασιακοί που ίσως φαντάζεστε πως είστε οι κριτές τους, μία μέρα θα σας κρίνουν αυτοί. Σας περιμένουν στην γωνία».

Με αυτή την αόριστα απειλητική φράση, ο Μωρίς Βυκέρτ, μιλώντας για λογαριασμό της Καταστασιακής Διεθνούς, έκλεινε την προκλητική του ομιλία στο Ινστιτούτο Σύγχρονης Τέχνης (ICA) στο Λονδίνο, το 1961. Εν συνεχεία, ένας μάλλον συγχυσμένος και αμήχανος ακροατής ρώτησε τι ήταν επιτέλους αυτός ο «Καταστασιασμός». Τότε, ο Γκύ Ντεμπόρ σηκώθηκε και δήλωσε στα γαλλικά: «Δεν βρισκόμαστε εδώ για να απαντήσουμε σε ηλίθιες ερωτήσεις» και αμέσως μετά ο ίδιος και οι υπόλοιποι παρευρισκόμενοι καταστασιακοί αποχώρησαν.

Μία από τις τελευταίες δράσεις των καταστασιακών, ήταν “το Χριστουγεννιάτικο δέντρο” που ο King Mob ντυμένος Αη Βασίλης τα Χριστούγεννα δώριζε στα παιδάκια παιχνίδια, τα οποία έπαιρνε κατευθείαν από τα ράφια καταστημάτων.

I can't think of anything better than sleeping with an Asturian miner. They're real men!

The emancipation of the proletariat will be the work of the proletariat itself!

Ορισμοί βασικών εννοιών από τους καταστασιακούς

Κατασκευασμένη κατάσταση: στιγμή της ζωής συγκεκριμένα και συνειδητά κατασκευασμένη από την συλλογική οργάνωση μιας ενιαίας ατμόσφαιρας και ενός παιχνιδιού γεγονότων.

Καταστασιακό: εκείνο που αναφέρεται στην θεωρία ή στην πρακτική δραστηριότητα που ασχολείται με την κατασκευή τους.

Ψυχογεωγραφία: μελέτη των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων του, συνειδητά ή μη, διευθετημένου γεωγραφικού περιβάλλοντος που επιδρά άμεσα πάνω στη συναισθηματική συμπεριφορά των ατόμων.

Περιπλάνηση: πειραματικός τρόπος συμπεριφοράς που συνδέεται με τις συνθήκες της αστακής (urban) κοινωνίας. Τεχνική του βιαστικού περάσματος μέσα από ποικίλες ατμόσφαιρες. Λέγεται επίσης, ειδικότερα, για να προσδιορίσει την διάρκεια μιας συνεχούς άσκησης αυτής της εμπειρίας.

Ενιαία Πολεοδομία: Η θεωρία της συνολικής χρήσης τεχνών και τεχνικών που θα επιτρέψουν την ολοκληρωμένη κατασκευή ενός περιβάλλοντος το οποίο θα βρίσκεται σε δυναμική σχέση με τις εμπειρίες της συμπεριφοράς.

Κουλτούρα: αντανάκλαση και σχεδιασμός, μέσα σε κάθε ιστορική στιγμή, των δυνατοτήτων οργάνωσης της καθημερινής ζωής. Σύμπλεγμα της αισθητικής, των συναισθημάτων και των ηθών, με το οποίο ένα κοινωνικό σύνολο αντιδρά πάνω στη

ζωή που του προσφέρει αντικειμενικά η οικονομία του. (δίνουμε αυτόν τον ορισμό μόνο μέσα στην προοπτική της δημιουργίας αξιών, όχι της διδασκαλίας τους).

Αποσύνθεση: διαδικασία με την οποία οι παραδοσιακές πολιτιστικές μορφές καταστρέφονται από μόνες τους κάτω από την επίδραση της εμφάνισης ανώτερων μέσω κυριαρχίας τα οποία επιτρέπουν και απαιτούν ανώτερες πολιτιστικές κατασκευές. Κάνουμε μια διάκριση ανάμεσα σε μια ενεργητική φάση της αποσύνθεσης, αποτελεσματική καταστροφή παλιών οικοδομημάτων -που σταματάει γύρω στα 1930- και μια φάση επανάληψης, που κυριαρχεί έκτοτε. Η καθυστέρηση του περάσματος από την αποσύνθεση σε νέες κατασκευές, συνδέεται με την καθυστέρηση της επαναστατικής εξάλειψης του καπιταλισμού.

(Καταστασιακή Διεθνή, τεύχος 1, 1958)

Guy Debord, "Psychogeographic guide of Paris", 1955

Οι καταστασιακοί για την τέχνη

“Δεν υπάρχει ελευθερία στη χρήση του χρόνου χωρίς την κατοχή των σύγχρονων εργαλείων κατασκευής της καθημερινής ζωής. Η χρήση τέτοιων εργαλείων θα σημαδέψει το άλμα από μια ουτοπική επαναστατική τέχνη σε μια πειραματική επαναστατική τέχνη”. (Γκυ Ντεμπόρ, Internationale Situationniste, τχ.6)

“Η καθημερινή ζωή είναι το μέτρο των πάντων: της ολοκλήρωσης ή της μη ολοκλήρωσης των ανθρώπινων σχέσεων, της χρήσης του βιωμένου χρόνου, των ερευνών της τέχνης, της επαναστατικής πολιτικής”. (Γκυ Ντεμπόρ)

Η σουρεαλιστική ομάδα «Φάσεις» που δραστηριοποιείται τον Μάη του '68, καταγγέλλει τον προπαγανδιστικό χαρακτήρα της Ποπ- Αρτ. Η απελευθέρωση του

ασυνειδήτου που αναζήτησαν οι σουρεαλιστές δεν είναι πολύ διαφορετική από την αναζήτηση του επαναστατικού αυθορμητισμού του κινήματος του Μάη. Το κίνημα της 22ης Μάρτη, οι περίφημοι «λυσσασμένοι» στο Πανεπιστήμιο της Ναντέρ, σε συμφωνία με την Καταστασιακή Διεθνή προχωρούν σε βίαιες διακοπές παραδόσεων. Αλλά και όλα τα πρωτοποριακά κινήματα της εποχής προσυπέγραφαν τις ιδέες της ΚΔ. περί άρνησης του θεάματος, το οποίο μονοπωλεί την τέχνη μαζικοποιώντας κάθε επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων, περί πλήρους χειραφέτησης της καθημερινής ζωής και αδιάκοπης μεταμόρφωσης και κριτικής κάθε «επαναστατικής ιδεολογίας».

Μέσα στην καταστασιακή προοπτική υπήρχαν οι προϋποθέσεις μιας επανάστασης του νοήματος που θα μπορούσε να αφορά όλες τις κοινωνικές κατηγορίες. Η Καταστασιακή Διεθνής αφομοιώνοντας όλο τον πλούτο της επαναστατικής θεωρίας και της πρακτικής του παρελθόντος ανέπτυξε μία εξαιρετικά συνεκτική και ριζοσπαστική κριτική της σύγχρονης κοινωνίας και πρότεινε νέες μορφές δράσης στην πολιτική και στην τέχνη. Στόχος της Διεθνούς ήταν η ίδρυση μιας οργάνωσης που θα πραγματοποιούσε την κατάργηση των ορίων μεταξύ τέχνης και καθημερινής ζωής. Οι καταστασιακοί ήθελαν να ζήσουν την τέχνη, όχι απλά σαν μια μαρτυρία του αστικού ανθρωπισμού, αλλά σαν την ίδια τη μορφή αυτού του ανθρωπισμού. Δεν ήθελαν πλέον να παράγουν απλώς έργα τέχνης που εκθειάζουν τις νίκες της κυρίαρχης τάξης αλλά να πράξουν έτσι ώστε ο καλλιτέχνης με την προσωπική του στάση να μετέχει στη δημιουργική πράξη.

Αυτό ακριβώς εξέφρασαν ως θέληση πραγμάτωσης και συνεπώς κατάργησης της τέχνης. Πράγματι, ως καλλιτέχνες καταπιάστηκαν ειλικρινά με το ξεπέρασμα της τέχνης και προώθησαν νέα πειραματικά εργαλεία: την μεταστροφή, την κατασκευή καταστάσεων, την κριτική της καθημερινής ζωής. Όπως οι κλασικοί καλλιτέχνες εξερευνούσαν την αδρανή ύλη με τη βοήθεια πινέλων ή του σκαρπέλου, οι καταστασιακοί οπλισμένοι με αυτά τα καινούργια εργαλεία εξερεύνησαν το νέο υλικό τους, την καθημερινή ζωή. Θεωρούν το σύνολο της κουλτούρας αλλοτριωμένο, με την έννοια ότι το νόημα κάθε δραστηριότητας, κάθε στιγμής της ζωής, κάθε ιδέας, κάθε συμπεριφοράς βρίσκεται έξω από την ίδια τους την υπόσταση. Εναντιώνονται στο καπιταλιστικό πρότυπο, που μέσω της τακτικής ικανοποίησης πλασματικών αναγκών -που παραμένουν ανάγκες χωρίς να ήταν ποτέ επιθυμίες- καταστέλλει τις αυθεντικές επιθυμίες, δηλαδή οτιδήποτε αυθόρμητο. Πιστεύουν ότι ο ριζικός μετασχηματισμός του χαρακτήρα της εργασίας, εμποτισμένος με τις ιδέες της εργατικής αυτοδιαχείρισης, πρέπει να συνοδεύεται και από μία αλλαγή στην καλλιτεχνική δημιουργία. Τέχνη και πολιτική δεν βρίσκονται σε μία σχέση υποταγής στα μάτια των καταστασιακών. Τη δεκαετία του '60 δεν υπάρχει μοντέρνα τέχνη, όπως δεν υπάρχει και συγκροτημένη επαναστατική πολιτική και η πιο θεμελιώδης απαίτηση των καταστασιακών ήταν η αναβίωση τους, η οποία δεν μπορεί παρά να είναι το ξεπέρασμα τους. Η άποψη πως το έργο τέχνης έχει μία αξία που του δόθηκε άπαξ και δια παντός είναι μία αυταπάτη,

αφού η αξία ενός έργου εξαρτάται από την δημιουργικότητα και τους συνειρμούς του παρατηρητή. Μόνο μία ζωντανή τέχνη είναι ικανή να ενεργοποιήσει τη δημιουργικότητα.

Asger Jorn, Paris at night, 1959

“Ένας ζωγραφικός πίνακας δεν είναι απλά το συνταίριασμα χρωμάτων και γραμμών, το αστικό πνεύμα του έχει δώσει τέτοια διάσταση. Στη πραγματικότητα, είναι μία κραυγή, ένα άγριο ζώο, μία νύχτα, ένας άνθρωπος.”

Η καταστασιακή χρήση της μεταστροφής

Μεταστροφή: Η μεταστροφή έχει αποδοθεί στα ελληνικά και ως εκτροπή-οικειοποίηση. “Χρησιμοποιείται ως σύντμηση της έκφρασης: μεταστροφή προκατασκευασμένων αισθητικών στοιχείων. Είναι η ενσωμάτωση σημερινών ή περασμένων καλλιτεχνικών παραγωγών σε μια ανώτερη κατασκευή του περιβάλλοντος. Μ’ αυτή την έννοια, δεν μπορεί να υπάρχει καταστασιακή ζωγραφική ή μουσική, αλλά καταστασιακή χρήση αυτών των μέσων. Με μια απλούστερη έννοια, η μεταστροφή στο εσωτερικό παλιών πολιτιστικών σφαιρών, είναι μια μέθοδος προπαγάνδας, που μαρτυρά τον μαρασμό και την απώλεια ενδιαφέροντος αυτών των σφαιρών.”
(Καταστασιακή Διεθνής, τεύχος 1, 1958)

Οι μορφές τέχνης που προτάσσουν, αντιστοιχούν σε μία αναβίωση του καλλιτεχνικού ριζοσπαστισμού στη πορεία προς τον επαναστατικό μετασχηματισμό του. Ειδικότερα, προτείνουν τη διαστρέβλωση της καλλιτεχνικής γλώσσας με τη χρήση μεταστροφών.

Στο κείμενο “Οδηγίες χρήσης της μεταστροφής” των Guy Ernest DeBord και Gil Wohlman βρίσκουμε τα παρακάτω:

“Μπορούμε να ορίσουμε δύο κύριες κατηγορίες για όλα τα μετεστραμμένα στοιχεία, χωρίς να παίζουν ρόλο οι διορθώσεις που έχουν υποβληθεί τα πρωτότυπα έργα. Ένα μετεστραμμένο έργο απαρτίζεται από μια ή περισσότερες σειρές δευτερευουσών μεταστροφών ή καταχρηστικών μεταστροφών.

Δευτερεύουσα είναι η μεταστροφή ενός στοιχείου που δεν έχει ιδιαίτερη σημασία και επομένως αντλεί όλο το νόημα του από την παρουσίαση που του γίνεται. Για παράδειγμα αποκόμματα εφημερίδων, μια ουδέτερη φράση, μια φωτογραφία με ασήμαντο περιεχόμενο.

Η καταχρηστική μεταστροφή είναι αντιθέτως εκείνη που το αντικείμενο της είναι ένα καθ’ αυτό χαρακτηριστικό στοιχείο, το οποίο με τη νέα προσέγγιση αποκτά διαφορετική εμβέλεια. Π.χ. μια σεκάνς του Αϊζενστάιν.”

Σύμφωνα με τους ίδιους:

“Ο θεμελιώδης και κυριότερος κανόνας της μεταστροφής είναι ότι το μετεστραμμένο στοιχείο συμβάλλει εντονότερα στη συνολική εντύπωση, παρά τα στοιχεία που προσδιορίζουν άμεσα τη φύση αυτής της εντύπωσης.”

Ο Γιουρν επίσης μας λέει στο κείμενό του για τη μετεστραμμένη ζωγραφική:

“Το αντικείμενο, η πραγματικότητα, η παρουσία, προσλαμβάνει αξία μόνον ως παράγοντας του γίνεσθαι. Το παρελθόν μας είναι γεμάτο γίνεσθαι. Δεν χρειάζεται κανείς παρά να σπάσει το καβούκι. Η μεταστροφή είναι ένα παιχνίδι που γεννήθηκε από την ικανότητα απαξίωσης. Μόνο εκείνος που είναι ικανός να απαξιώνει, μπορεί να δημιουργήσει νέες αξίες. Και μόνον εκεί όπου υπάρχει κάτι να απαξιωθείς, δηλαδή, μία ήδη καθιερωμένη αξία, μπορείς να ασχοληθείς με την απαξίωση. Σε μας εναπόκειται

να απαξιώσουμε ή να απαξιωθούμε, ανάλογα με την ικανότητά μας να επενδύουμε στη δική μας κουλτούρα.”

Με αυτό το θεωρητικό υπόβαθρο επανοικιοποιήθηκαν διάφορες μορφές τέχνης όπως η λογοτεχνία, ο κινηματογράφος, η αρχιτεκτονική, η ζωγραφική, το κόμικ, ακόμη και διαφημίσεις της εποχής.

Λόγου χάρη, σε μια μεταγραφή σχετική με τον ισπανικό εμφύλιο, η φράση με το πιο ξεκάθαρα επαναστατικό νόημα είναι η παρακάτω ανολοκλήρωτη φράση διαφήμισης μιας μάρκας κραγιόν: “τα όμορφα χείλη είναι βαμμένα κόκκινα”.

Εκτός από το λόγο, είναι δυνατόν να μεταστραφούν με τις ίδιες μεθόδους ακόμη και ενδύματα, με όλη τη συναισθηματική σημασία που εμπεριέχει κάτι τέτοιο. Κι εδώ συναντάμε την έννοια της μεταμφίεσης σε στενή συσχέτιση με την διάθεση για παιχνίδι που διαποτίζει τον καταστασιακό τρόπο σκέψης.

Ένα παράδειγμα από τον κινηματογράφο για τη χρήση της μεταστροφής: Το ρατσιστικό περιεχόμενο της ταινίας «Η γέννηση ενός έθνους» του Γκρίφιθ, έχει μεταστραφεί με την βοήθεια μίας ηχητικής μπάντας που καταγγέλλει ταυτόχρονα τα δεινά του ιμπεριαλιστικού πολέμου και τις δραστηριότητες της Κου-Κλουξ-Κλαν. Δηλαδή, προτείνουν ένα είδος τέχνης που θα εμπεριέχει την ίδια της την κριτική.

Ο Άσγκερ Γιρν, μέλος της Cobra, ζωγράφος και γλύπτης, συνεργάστηκε με τον ΝτεΜπόρ για το βιβλίο “Το Τέλος της Κοπεγχάγης” χαρακτηριστικό δείγμα χρήσης της μεταστροφής του κόμικ αλλά και της διαφήμισης.

Guy Debord - Asger Jorn, *To Τέλος της Κοπεγχάγης*, 1957

Η επιβίωση κι η ψευδής αμφοισβήτησή της

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΣΑΒΟΥΑΡ-ΒΙΒΡ
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΓΕΝΕΩΝ
του Ραούλ Βανεγκέμ
(Gallimard)

Το προλεταριάτο σαν υποκείμενο και σαν αναπαράσταση

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ
του Γκυ Ντεμπόρ
(Bushet-Chastel)

ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ Η ΘΕΩΡΙΑ

ΣΑΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩ-
ΠΙΝΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΕΠΕΙ
ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΕΙ ΚΑΙ
ΝΑ ΒΙΩΘΕΙ ΑΠ' ΤΙΣ ΜΑΖΕΣ

ΕΤΣΙ ΑΠΑΙΤΕΙ ΑΠΟ
ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥΣ

ΠΟΛΥ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠ' ΟΣΑ ΑΠΑΙΤΟΥΣΕ
Η ΑΣΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΑΠ' ΤΟΥΣ
ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΠΟΥ ΕΞΟΥ-
ΣΙΟΔΟΤΟΥΣΕ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙ-
ΗΣΗ ΤΗΣ

ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΥΤΗ Η ΤΑΞΗ ΕΙΧΕ
ΗΔΗ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Η ΙΔΙΑ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΤΑΞΙΚΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΘΕΑΜΑΤΙΚΗ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΜΗ-ΖΩΗΣ, ΟΔΗΓΕΙ,
ΕΠΟΜΕΝΩΣ, ΤΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΣΧΕΔΙΟ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΟΡΑΤΑ
ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΗΔΗ ΗΤΑΝ
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Βιβλιογραφία

"What's your scene, man?"
"Reification."
"Yeah? I guess that means pretty hard work with big books and piles of paper on a big table."
"Nope. I drift. Mostly I just drift." (The Return of the Durutti Column)

Internationale Situationniste: Το αισθητικό και το πολιτικό

ανθολογία κειμένων απο την COBRA στην Καταστασιακή Διεθνή
εκδόσεις Ελευθερος τύπος, 1996

Internationale Situationniste: Το ξεπέρασμα της τέχνης

ανθολογία κειμένων της Καταστασιακής Διεθνούς
εκδόσεις Υψιλον/βιβλία, 1985

Bob Black : Η ΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΣΜΟΥ

περιοδικό «Ανοιχτή Πόλη» 29ο τεύχος, 1992.

Υβ Λε Μανάκ: Το Καταστασιακό Ιδεώδες

περιοδικό Νέα Κοινωνιολογία, τεύχος 46

Ντιάνα Μάνεση: ΑΠΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΓΑΛΛΟΥ ΑΣΤΟΥ: "ΜΑ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ ΤΕΧΝΗ;"

περιοδικό Ενέδρα Τεύχος 38, 2008

ξενοδοχείο των ξένων: Οι σκέψεις μου αύριο, www.anarxeio.gr, 2001

situationists international online: <http://www.cddc.vt.edu/sionline/>

www.wikipedia.org

Μεταστροφή σε φωτογραφία των μερικών καταστασιακών

Ριφιφι

*στον αλλοτριωμένο κόσμο του εμπορεύματος
για την επανοικειοποίηση της ζωής*

www.rififi.espivblogs.net